

DNESKA JASNO, ZÍTRA ZATAŽENO

Mt 16,13-23

Jasno a zataženo

Máme dnes před sebou postavu apoštola Petra. Muže protikladů. Muže, který se stal jedním z nejvýznamnějších pro celé křesťanstvo a zároveň muže, který měl i své slabosti a stíny. Tak se nám jeví i v textu evangelia, který jsme dnes slyšeli. Na základě toho jsem dal dnešnímu kázání pracovní název „Dneska jasno, zítra zataženo“. Vidíme Petra, který má v jedné chvíli hluboké rozpoznání Boží pravdy a ve druhé naprosto neví, o co jde. V jedné chvíli veliké jasno a ve druhé naprosto zataženo. Tak to známe i z počasí. Jednou je jasno, jindy polojasno, oblačno nebo až zataženo. Tak se to nad našimi hlavami střídá. Je to myslím trefné přirovnání i k našemu životu. I my, lidé a křesťané, máme chvíle v životě, kdy jsou nám věci jasné, kdy vidíme Boží stopy, víme jaká je Boží vůle s námi, co Bůh od nás žádá a k čemu vede. A jindy máme zase temno, chováme, mluvíme a rozhodujeme se tak nějak podivně, mýjíme Boží cesty, upravujeme si je k obrazu svému a navíc jsme hluboce přesvědčeni, že jednáme dobře. Podívejme se tedy podrobněji na Petřův příběh v dnešním textu Písma, který se někdy stává i naším příběhem. Co z něj můžeme vzít?

1) Zjevení od Boha

Nejprve věnujme pozornost tomu, kdy je nad Petrovou oblohou „jasno a slunce svítí v plné síle a kráse“. Je to v situaci, o které evangelista píše: „*Když Ježíš přišel do končin Cesareje Filipovy, ptal se svých učedníků: „Za koho lidé pokládají Syna člověka?“*“ (v. 13). Ježíš se pohybuje se svými učedníky v okolí Cesareje Filipovy. Bylo to město v jehož blízkosti pramenila řeka Jordán. Bylo to nejsevernější místo, kam Pán Ježíš došel. Bylo to město veskrze pohanské. Co tam Ježíš s učedníky hledá, když sám říká, že byl poslán k lidu Izraele? Pravděpodobně je to chvíle a místo odpočinku od neustálé služby, kontaktů s lidmi a také konfliktů s opozicí. A zde, stranou ruchu a dění, klade Ježíš zdánlivě nevinnou a nezávaznou otázku, která ovšem přeroste v otázku zcela zásadní: „*Za koho lidé pokládají Syna člověka?“* Ježíš bezesporu budil rozruch, mnoho otázek a domněnek. Jeho učedníci nebyli hlší a leccos si asi už o něm vyslechli. A tak snáší na hromadu to, co se už za tu dobu dozvěděli: „*Jedni za Jana Křtitele, druzí za Eliáše, jiní za Jeremiáše nebo za jednoho z proroků*“ (v. 14). Jeví se to optimisticky. Co jméno, to persona. O Janu Křtiteli Ježíš sám řekl, že „*mezi těmi, kdo se narodili z ženy, nevystoupil nikdo větší*“ (Mt 11,11). Ale ani dále to není špatné. Eliáš byl asi nejvýznamnější prorok doby králů severního Izraele. Jeremjáš zase jeden z největších proroků jižní Judeje. Tak či onak, lidé přirovnáním k tomu či onomu proroku prokazovali Ježíši čest, že si ho cenili dost vysoko. Těžko by se dalo říci o někom, že byl větší než tito proroci.

Ježíš na toto ocenění zdá se nijak nereaguje. Pokládá totiž další otázku, ke které mu ta první byla přípravou: „*A za koho mne pokládáte vy?*“ (v. 15) To je otázka na tělo. Tady se už nejde schovat za názory anonymního davu, který říká to nebo ono. Pohledy druhých jsou zajímavé, ale tady jde hlavně o vás, učedníky. Teď a tady vy vydejte počet za sebe. Milí přátelé, tato otázka Ježíšova: „*Za koho mě pokládáš ty?*“, je tou nevážnější otázkou, kterou nám Bible může položit. Není důležitější. Obecně se dá o Bohu debatovat různým způsobem a zástupci různých náboženství tu mohou dojít k podobným závěrům: Bůh jako duch, Bůh jako počátek a cíl cest, Bůh v nás, nad námi či kolem nás, Bůh pronikající všehomír apod. Ale do toho vstupuje ta rozhodující otázka Nového zákona: Kdo je Ježíš? Či přesněji řešeno – Kým je Ježíš *pro tebe*? Na této otázce se láme všechno o čem Bible mluví.

Situace je tedy pro Ježíšovy učedníky nesporně vážnější. Při první otázce jeden přes druhého říkají co slyšeli od jiných. Nyní mlčí. Asi cítí, že tady nejde jen tak něco plácnout. Cítí, že na této odpovědi závisí to, na čem jejich život stane a co jej bude určovat dál. Zde se rozhoduje co se stane jejich životem. A tady nejde něco plácnout. To je naprosto zásadní rozhodnutí v životě. „*Za koho mě pokládáte vy?*“ Promluví jeden jediný z nich. Petr. „*Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého*“ (v. 16).

Rozumíme závažnosti této chvíle a této odpovědi? My křesťané to také tak vyznáváme.

Říkáme o Ježíši je to Boží Syn, Mesiáš, Pán Ježíš. Ale neříkáme to někdy až příliš snadno, až příliš lehce neboli povrchně, tak, mezi řečí – Pán Ježíš, Boží Syn? Jestliže říkáme, že Ježíš je Mesiáš a Boží Syn, pak říkáme nesmírně závažnou věc. A to proto, že toto vyznání mění celý náš život a pohled na svět. Ne nadarmo krátce po tom Petrově vyznání Ježíš říká: „*Kdo chce jít za mnou, zapří sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne. Neboť kdo by chtěl zachránit svůj život, ten o něj přijde; kdo však ztratí svůj život pro mne, nalezne jej*“ (v. 24-25). Nelze nazývat Ježíše Mesiášem a Synem Božím jen tak, nezávazně. Vlastně jde to, ale pak se s ním míváme, jakkoli jej Božím Synem nazýváme. Závažné na tom vyznání je to, že Ježíš se nám stává alfou a omegou našeho života, naší naděje, touhy a hledání. Kdo vyznává Ježíše Božím Synem, ten na něj vsází všechno, celý život. Proto je to tak závažná otázka: „*Za koho mě pokládáte vy?*“ Tady nejde o salónní diskuse na téma Ježíš. Tady jde o to, komu svěřím svůj život, komu budu důvěřovat, koho budu ctít a poslouchat.

A Petr? Možná ještě netuší, co všechno to bude pro něj znamenat, ale je odhodlán to přijmout. Říká: „*Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého*“ a tudíž říká: Ty jsi Pán a Bůh, můj život patří tobě. Podobně v ev. podle Jana. Ježíš se nazval chlebem života a řekl že jen ten, kdo jej přijímá má věčný život. I zde se lámal chleba. Přijmou to lidé nebo odmítnou? Mnoho dosavadních Ježíšových sympatizantů od něj odchází. A Ježíš se ptá i svých 12 – i vy chcete odejít? A opět je to Petr, který vyznává: „*Pane, ke komu bychom šli? Ty máš slova věčného života*“ (J 6,68).

To jsou chvíle, kdy má Šimon Petr jasno. Jasně vidí a jasně se rozhoduje. Kde se to v něm vzalo? Ježíš dává odpověď: „*Blaze tobě, Šimone Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec v nebesích*“ (v. 17).

Ježíš klade svou otázku: „*Za koho mě pokládáte vy?*“. A existuje na ni jen jedna správná odpověď, ke které ovšem člověk nedojde sám, ale je mu dána od Boha. Vyznání Ježíše Mesiášem a Synem Božím je otázkou Božího zjevení. Tady je lidský rozum krátký. Jistě člověk svým rozumem může studovat Bibli, Nový zákon, může přemýšlet o Ježíšově osobě, slovech a činech, může zvažovat to či ono, ale to, jestli člověk vyzná Ježíše Bohem a Pánem, to je věc Božího zjevení. Bůh zjeví v srdci člověka pravdu. To si člověk nezajistí, k tomu nedospěje studiem. To je zjevení od Boha. Dotýkáme se tu tak otázky *katecheze* a *konverze*. Katecheze, to je vyučování církve. Církev vyučuje nevěřící, ale třeba i děti svých členů od kolébky. Učí o Ježíši a vede k víře a odevzdání se Ježíši. Ale samotnou konverzi, tedy obrácení člověka ke Kristu, to už církev zařídít nemůže, to už nedokáže, tam už její moc nesahá. To už je mezi Bohem a člověkem. Katecheze může člověka připravit ke konverzi. Ale samo obrácení ke Kristu – to je už cele věc Boží.

Tak i Ježíš vyučoval své učedníky, ukazoval jim své skutky, ale jejich „konverze“, to osobní vyznání, kdy sami za sebe přijali Krista jako Božího Syna a Pána, toto vyznání v nich vypůsobil Bůh. Bůh Petrovi zjevil kdo je Ježíš a Petr to přijal a vyznal.

2) Smýšlení člověka

Toto Petrovo vyznání u Cesareje Filipovy je jistě jedním z mezníků Matoušova evangelia. Poté, co Petr učinil to zásadní vyznání Ježíše Mesiášem a Božím Synem, hned poté učedníkům Ježíš začíná vyjevovat své poslání a naplnění své cesty: „*Od té doby začal Ježíš ukazovat svým učedníkům, že musí jít do Jeruzaléma a mnoho trpět od starších, velekněží a zákoníků, být zabit a třetího dne vzkříšen*“ (v. 21). Děj evangelia se začíná po vrcholném Petrově vyznání stáčet k cíli, k dovršení.

A tady – krátce po tom duchovním vyjasnění – padá na Petra těžká slepota a zatmění. Oblačno, zataženo. Ježíš líčí co těžkého jej čeká, aby se mohl stát Zachránцем lidí, a Petr horlivě přispěchá s lepším řešením: „*Petr si ho vzal stranou a začal ho kárat: 'Bud' toho uchráněn, Pane, to se ti nemůže stát!*“ (v. 22). Toho, kterého před chvílí nazval Mesiášem a Božím Synem, kárá, napomíná. Vlastně Ježíši říká, že se mylí: „*To se ti nemůže stát ... To se ti nesmí stát. Já vím, ty jsi Boží Syn, ale Boží cesta musí být přece jiná, než ty nám tu říkáš.*“

Jak byl Petr před chvílí zalit světlem, nyní jakoby někdo vypnul vypínačem a Petr se ocitá ve tmě a blouzní.

Ježíš mu musí říci: „*Jdi mi z cesty, satane! Jsi mi kamenem úrazu, protože tvé smýšlení není z Boha, ale z člověka*“ (v. 23). Možná nám to přijde až přehnané, nazývat Petra satanem. Vždyť nakonec Petr to myslel jenom dobře. Ale bylo to na místě. Petr se v té chvíli stal Ježíši pokušelem,

který jej chce svést z Boží cesty. Petr Ježíši nabízí pohodlnější cestu, cestu bez odporu a bez bolesti. Ale Ježíšova cesta musí být cestou bolesti, protože ponese všechny hříchy a trápení tohoto světa. Jinak by nebylo vykoupení, jinak by nebylo naděje.

Označením satana, jistě Ježíš nechtěl říci, že by Petra v tu chvíli nějak posedl ďábel. Vždyť mu říká, že jeho smýšlení je z člověka, ne ze satana. Ale přece se Petr v dobrém úmyslu stal hlasem pokušení, které Ježíš musí rázně odmítnout.

Vidíme tu tedy Petra ve dvou polohách. V jedné má zjevení a smýšlení Boží a ve druhé má smýšlení lidské. První přináší světlo, druhé zatemňuje. Máme to ovšem položit tak, že lidské myšlení je tak chabé a scestné, že nedokáže dospět k pravdě? Lidské myšlení je jistě velký a důležitý nástroj k poznávání skutečnosti. Bůh nás přece obdařil rozumem právě proto, abychom objevovali pravdu. Nakonec i křesťanská víra předpokládá pochopení očí v ní jde. Ale na některé důležité věci je lidský rozum prostě krátký a potřebuje být osvícen Božím zjevením. Nežřídka se stává, že když někdo četl Bibli před svým obrácením a po něm, jakoby četl úplně jinou knihu. Pokud se někdo chce uchopit Bible toliko lidským rozumem, může dospět k roztočivým závěrům. Kde ale přijde Boží zjevení, tam jakoby padá závoj z očí a člověk začíná úplně jinak, úplně nově chápat oči v Bibli jde a jak moc se jej to týká.

V Petrově vyznání u Cesareje Filipovy bylo Boží zjevení. Petr prozřel k pravdě, která je pouhému lidskému rozumu skrytá. O něco dále se ovšem snaží Božích věcí uchopit sám svým rozumem, bez Božího porozumění. A dopadá to špatně. Tím jistě nemá být řečeno, že při četbě Bible nebo uvažování o Bohu o Ježíši, máme vypínat rozum. Rozum pracuje dál, ale aby se dostal k jádru věci, potřebuje světlo od Pána Boha.

Závěr

Jak se dnešní text a jeho výklad dotýká nás, mě a tebe? Nejsme to i my, kdo mívá jasno i zataženo?

Jde tu především o tu závažnou a zásadní otázku evangelia: „Kým je Ježíš pro tebe?“ Jaká je naše odpověď? Co bychom odpověděli Ježíši, kdyby byl mezi námi. Co bychom mu řekli do očí? Je to velký prorok? Učitel? Nebo ještě víc? Je to Boží Syn? Tehdy u Cesareje Filipovy šlo o zásadní poznání a rozhodnutí, které měnilo život apoštolů od základů. Takových poznání a rozhodování není za život mnoho. O to důležitější je nepromeškat je.

Berme tuto otázku vážně i pokud jsme již vyznání Ježíše učinili. Nejen hledajícím, nerozhodnutým tato otázka zaznívá. Ale i těm, kdo léta věří a vyznávají. Zub času, šed' a stereotyp života, kupa kompromisů ba i hříchů může udělat své. Kým je Ježíš pro tebe? Ještě tě chytne za srdce, když řekneš: „Jistě jsi Boží Syn?“

Ale nemusí jít jen o tak zásadní otázky, jako tomu bylo v dnešním příběhu. I v jiných, sice méně, ale přece pro nás důležitých věcech můžeme mít jasno, oblačno či přímo zataženo. Jak se v životě rozhodnout, co zvolit, co vynechat, co prospívá, co škodí. Často to bývá tak, že v některých oblastech víry a křesťanského života máme jasno a jdeme za tím, zatímco v jiných oblastech se podivně motáme a děláme divné věci dokonce v dobré víře, že je to správné.

Jistě nejde o to mít patent na pravdu. Celou pravdu nikdy neobsáhneme. Vždy bude něco, co převyšuje náš rozum. Apoštol Pavel o tom s pokorou mluví v 1K, když říká, že naše poznání je jen částečné.

S důvěrou však můžeme říci, že Pán Bůh dává světlo a vyjasnění v těch pro nás důležitých otázkách. Třeba ne hned, ale dává. Slibuje nám to v Písmu. Např.: „*Hospodin je dobrotivý, přímý, proto ukazuje hříšným cestu*“ (Ž 25,8), nebo: „*Dám ti prozíravost, ukážu ti cestu, kterou půjdeš, budu ti radit, spočine na tobě mé oko*“ (Ž 32,8). Znovu tu zaznívá, že je to Bůh, kdo dává světlo. Tak jako Petrovi zjevil tu závažnou věc kdo je Ježíš, tak zjevuje lidem i další své úmysly, plány a cesty.

Nám to ovšem někdy trochu trvá, než leccos pochopíme. Nakonec i Petr si musel počkat s pochopením Ježíšových slov o utrpení, smrti a vzkříšení. Až když se to stalo a Kristus vstal z mrtvých, učedníci začali chápat, co se to vlastně všechno událo.

Povzbuzením nám je, že i tam, kde jsme nechápaví a kde máme zataženo, nás Kristus neopouští. Ani Petra neopustil, i když jej nazval satanem. Naopak. Vede jej dál. Krátce na to Ježíš

bere Petra spolu s Janem a Jakubem na horu proměnění, kde se jim dostane dalšího zjevení od Boha – spatří Ježíše v nebeské slávě.

Bůh dává světlo. Co pro to může udělat člověk? Především zůstat člověkem otevřeným. Nejvíce škody napáchají lidé, kteří pochopí nějakou jednotlivost z Bible a pak ji začnou považovat za to jediné, oč v Bibli jde. Tak vznikají hereze. Je dobré zůstat lidmi na cestě, lidmi hledajícími, kteří ví, že nemají celou pravdu a že si nevystačí s tím, co už jednou před lety od Pána Boha pochopili a přijali, že potřebují od Boha světlo na každý den. A jak zaznělo v jednom filmu: 'Necht' nám všem modlitba ukáže světlo'. Není nad to, svěřit se ve chvílích nejistot a tápání do Božích rukou, které nás vedou dobře a jistě. AMEN